

Efni: Umsögn Matvælastofnunar um tillögu til þingsályktunar um lyfjastefnu til ársins 2020

Matvælastofnun hefur farið yfir tillöguna og hefur tekið saman í bréfi þessu helstu athugasemdir sínar við hana. Helstu athugasemdir Matvælastofnunar eru að lítil áhersla er lögð á dýralyf og lyfjaónæmi í tillögunni. Matvælastofnun óskar eftir að lögð verði meiri áhersla á að marka stefnu varðandi **notkun og dreifingu dýralyfja** og að áhersla verði lögð á að draga úr **lyfjaónæmi** meðal manna og dýra (One Health). Matvælastofnun vill benda á að til þess að fullmóta stefnu varðandi framangreint þarf lengri tíma og óskar stofnunin eftir aðkomu að þeirri vinnu. Á þessu stigi leyfir Matvælastofnun sér þó að leggja til tvo nýja kafla í lyfjastefnuna, sjá nánar hér að neðan.

Í tillögunni er stefnt að því að yfir 90% lyfjaávisana verði rafræn. Matvælastofnun fagnar þessu markmiði og mun þá beita sér fyrir að rafrænar lyfjávísanir í rafræna gagnagrunninum Búfjárheilsu verði fullgildar. Búfjárheilsa er gagnagrunnur sem Matvælastofnun rekur og dýralæknar skrá meðhöndlanir búfjár í.

Matvælastofnun telur að bæta þurfi dýralæknum við undir lið 3b þar sem það ætti einnig að vera stefna yfirvalda að stuðla að aukinni kostnaðarvitund dýralækna og þekkingu þeirra á kostum og göllum lyfja í þeim tilgangi að tryggja rétta lyfjanotkun. Í tillögunni kemur fram að aðgengi að læknum þurfi að vera gott. Matvælastofnun bendir á að aðgengi að dýralæknum þurfi einnig að vera gott.

Matvælastofnun tekur undir að leita þurfi leiða til að efla þátt notenda lyfja í eigin meðferð og hvetja til aukinnar ábyrgðartilfinningar þeirra gagnvart eigin lyfjameðferð. Matvælastofnun telur að í þessu samhengi megi benda á að notandi lyfja getur einnig verið eigandi eða umráðamaður dýrs og benda þannig á ábyrgðina sem fylgir því að meðhöndla dýr með lyfjum.

Stefnt er að því að endurskoða verkaskiptingu Embættis landlæknis, Lyfjastofnunar og Sjúkratrygginga Íslands og tryggja skilvirkt samstarf þessara stofnana hvað varðar upplýsingar um lyf og lyfjanotkun sem og gæði, öryggi og virkni lyfja. Matvælastofnun bendir á að hún ber ábyrgð á að fylgjast með notkun dýralyfja (Reglugerð 303/2012) og ætti því einnig að koma að þessum málum. Jafnframt kemur fram í tillögunni að tryggja þurfi meðferðaraðilum, Embætti landlæknis og öðrum eftirlitsaðilum, sem á þurfa að halda starfs síns vegna, aðgengi að persónugreinanlegum upplýsingum á lyfjaávisunum. Matvælastofnun bendir á nauðsyn þess að það sé skýrt að stofnunin þurfi að hafa aðgang að persónugreinanlegum upplýsingum um lyfjaávisanir dýralækna.

Tillaga Matvælastofnunar að kafla í lyfjastefnu til ársins 2020 varðandi dýralyf:

Stefna skal að því að öll notkun dýralyfja verði skráð á rekjanlegan hátt í rafrænan gagnagrunn. Til er gagnagrunnurinn **Búfjárheilsa** sem Matvælastofnun rekur. Í dag einskorðast skráningar í hann við nautgripi, hross og sauðfé. Nauðsynlegt er því að þróa gagnagrunninn áfram þannig að hægt verði að skrá meðhöndlanir allra dýrategunda í hann.

Tillaga Matvælastofnunar að kafla í lyfjastefnu til ársins 2020 varðandi lyfjaónæmi:

Stefna skal að því að bregðast við aukningu á lyfjaónæmi með því að takmarka notkun breiðvirkra sýklalyfja og tiltekinna ormalyfja við undangengið næmnispróf, þ.e. notkun penicillins og einvirkra ormalyfja verði alltaf fyrsti kostur við val á lyfjum til meðhöndlunar sýkinga af völdum baktería og sníkjudýra.

Sem frekari rökstuðning við nauðsyn þess að bæta framangreindu við lyfjastefnuna og sem ítarefni bendir Matvælastofnun á eftirfarandi efni:

Eftirlitsniðurstöður Matvælastofnunar varðandi lyfjabol aðgegnilegar á heimasíðu Matvælastofnunar:
<http://mast.is/matvaelastofnun/eftirlitsnidurstodur/lyfjathol/>

[Lyfiabol salmonellustofna í dýrum og fóðri 2015](#)

[ESBL/AmpC myndandi E. coli í alifuglum 2014](#)

[Lyfiabol salmonellustofna í dýrum og fóðri 2014](#)

[Lyfiabol kampýlóbakterstofna í alifuglum 2014](#)

Lyfjastefna Dýralæknafélags Íslands:

<http://dyr.is/?search=lyfjastefna&submit.x=0&submit.v=0>

Lokaverkefni Silju Edvardsdóttur dýralæknis um lyfjanæmi orma í íslenskum hrossum:

Anthelmintic resistance in equine nematodes in Iceland

Minnispunktur frá fundi stjórnvaldsskipaðrar samstarfsnefndar um sóttvarnir (SSUS) 11. maí 2016 með atvinnu- og nýsköpunarráðuneytinu og velferðarráðuneytinu. Á fundinum var farið yfir aukna útbreiðslu sýklalyfjaónæmra baktería og hugsanlega aðgerðir til að stemma stigum við þeirri aukningu.

Bókun nr. 36 „Combating Antimicrobial Resistance through a One Health Approach: Actions and OIE Strategy“ . Frá fundi Alþjóða dýraheilbrigðismálaráðsins (OIE) í París 22.-27. maí 2016.

Skýrsla OIE um sýklalyfjaónæmi gefin út í maí 2016: „Combating Antimicrobial resistance through a One Health approach: actions and OIE strategy“.